

Motion till riksdagen

1989/90:Jo844

av Hans Leghammar (mp)

Åtgärder i Laholmsbukten

För de flesta är det väl känt att miljölagstiftningen inte är tillräcklig för att komma tillrätta med miljöproblemen nationellt och internationellt. I det internationella arbetet är det förhandlingar och nationellt är det ett trovärdigt handlande i landets egna miljöproblem, som är de bärande ingredienserna för att nå framgång.

Detta arbete är mödosamt och tidskrävande, men att detta arbete går långsamt får aldrig vara en ursäkt för att vi inte gör vårt yttersta för att begränsa vår egen miljöskadliga verksamhet.

Nationens trovärdighet i förhandlingar är ofta avgörande för hur framgångsrika dessa förhandlingar skall bli, och här är det viktigt att några länder inser vikten av att gå före....

Sveriges trovärdighet i t.ex. frågorna om regnskogarnas avverkning haltar rejält när vi kräver att länder i Sydamerika skall behålla sina urskogar, när vi själva skövlar skyddsvärda skogsområden här hemma. Eller verkar för Bengaliska Tigrar, när vi själva utrotar vargen.

Oftast vill vi inbilla oss att vi trots allt är ganska bra på miljövard och att våra lagar står sig i jämförelse med andra länder. Inget kan vara mer missvisande, framför allt då det gäller miljölagstiftningen.

Miljöbalk

Ett miljöpartiet de grönas tunga krav i valrörelsen var att få till stånd en total revidering av den svenska miljölagstiftningen och samla den i en "miljöbalk".

Den nuvarande lagstiftningen är enligt oss så osammanhängande och motsägelsefull att den motverkar god miljövard. Vår uppgift var att visa upp alla dessa brister och därmed få till en ändring av lagstiftningen. Men var gång vi ställde en enkel fråga eller en interpellation i kammaren om lagarnas uppenbara brister försvarade Birgitta Dahl sig med att gällande lag gick att använda på ett bättre sätt än vad man gjort tidigare.

Men till slut kom beskedet ifrån regeringen om att det skulle tillsättas en kommitté som skulle göra en översyn av miljölagstiftningen. Det lönar sig trots allt med träget opinionsarbete.

Kan då en utredning verkligen förbättra lagstiftningen åt rätt håll? Vi i miljöpartiet de gröna tror att de "gamla" partierna har kommit till den tid-

punkten då de inte längre kan "smita" undan sitt ansvar för lagstiftningen åtminstone inte med hedern i behåll.

Den gångna valrörelsen gick ju som bekant i miljöns tecken och man lovade vitt och brett om satsningar på miljöområdet. I SNF:s enkät om miljöfrågor, frågade man om partierna ansåg att miljölagstiftningen skulle stå i relation till vad naturen verkligen tål, alla svarade ja.

Våra krav om att föra in hela miljölagstiftningen i en samlad lag "Miljöbalk" börjar vinna gehör, liksom vårt krav på att införa en form av det amerikanska begreppet "kvalitetsnormer".

Kvalitetsnormer kan bli Laholmsbuktens räddning

Inför 1988 års val lovade samtliga partier att arbeta för en miljölagstiftning som utgår från "vad naturen tål". Denna självklarhet innebär att gränser måste sättas för hur stor den totala föroreningsbelastningen får vara. Något steg i denna riktning har ännu inte tagits.

Kvalitetsnormerna fungerar som ett tak för hur dålig luft- och vattenkvaliteten som sämst får vara. Med dagens system som enbart bygger på dämpningsregler saknas denna gräns.

För att kvalitetsnormerna ska kunna upprätthållas krävs att lagstiftningen innehåller bestämmelser om genomförandeplaner. Planerna måste vara bindande för att uppnå en ändamålsenlig lagstiftning.

Det måste anses som ytterst angeläget att miljöskyddskommittén utreder möjligheterna för att införa ett miljörättsligt system som bygger på bindande kvalitetsnormer för luft och vatten.

Dagens miljölagstiftning grundas i hög grad på en individuell prövning av miljöfarlig stationär verksamhet. Men den samlade påverkan på miljön är en följd av summan av påverkan från en mängd olika stationära källor, rörliga källor (t.ex. bilar) och diffusa utsläpp (t.ex. från jordbruket). Detta gör att dagens lagstiftning inte utgår från att pressa ner människans påverkan på miljön till en nivå som hamnar inom naturens ramar, vilket miljölagstiftningen måste syfta till. Därför är det helt nödvändigt att införa krav på kvalitetsnormer i miljölagstiftningen. I dag finns endast ytterst begränsade möjligheter att införa kvalitetsnormer enligt plan- och bygglagen.

Jag hävdar att den enda möjlighet som finns för att riktigt komma tillrätta med problemen i Laholmsbuktens tillrinningsområde är att införa kvalitetsnormer enligt ovanstående.

Speciellt i områden som detta med många diffusa utsläpp så är kvalitetsnormer den ända vägen, eftersom individuell prövning enligt koncessionsnämnden, inte tar hänsyn till helheten.

Detta visas med all oönskad tydlighet i koncessionsnämndens sätt att behandla ärendet om att producera 600 000 slaktkycklingar i Laholms kommun.

Samtliga remissinstanser avstyrkte ansökan med anledning av den stora miljöbelastning som detta område redan har. Emmissioner från djurhållningen av detta slag orsakar miljöstörningar som t.ex. övergödning, nitratföroreningar av grundvattnet, försurning och skogskador, som sammantaget med andra utsläpp i området skapar en oacceptabel miljö. Ett sådant beslut

skulle vara omöjligt om det fanns kvalitetsnormer och genomförandeplaner för att uppnå normernas krav.

Vårt förslag om införande av kvalitetsnormer finns numera med i utredningsdirektiven för den kommitté som ser över den samlade miljölagsstiftningen.

Mitt förslag är att pröva dessa kvalitetsnormer i praktiken för ett av Sveriges mest miljöbelastade områden. Det finns goda erfarenheter ifrån bland annat Amerika om att kvalitetsnormerna ger bra genomförandeplaner på hur man minskar miljöbelastningen till en nivå som naturen klarar av.

Los Angeles är det mest kända exemplet på att kvalitetsnormer ger relevanta genomförandeplaner för att minska utsläppen, det är där som man har tagit beslut om att förbjuda all motortrafik med bensin och diesel till år 2007 föra att klara genomförandeplanerna som kvalitetsnormerna kräver.

För att klara miljön i Laholmsbuktens avrinningsområde så snabbt som möjligt föreslår jag att man snarast gör ett praktiskt försök med kvalitetsnormer i detta område och därmed vinner erfarenheter till sittande miljölagskommitté.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att snarast praktiskt prova lagbegreppet kvalitetsnormer för vatten och luft i Laholmsbuktens avrinningsområde.

Stockholm den 25 januari 1990

Hans Leghammar (mp)

Mot. 1989/90

Jo844